

Als sneeuw voor de zon

Van Lone Theils verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Fatale oversteek

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Lone Theils

Als sneeuw voor de zon

Vertaald uit het Deens
door Kor de Vries

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3496 2

© 2016 Lone Theils

© 2017 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,
Amsterdam en Kor de Vries

Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden

Oorspronkelijke titel *Den blå digters kone*

Oorspronkelijke uitgever Lindhardt & Ringhof, Denmark

Omslagontwerp b'IJ Barbara

Omslagillustratie © Collaboration JS / Arcangel Images

Foto auteur © Hazel Thompson

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

I

Het was een priegelwerkje, maar het was de moeite waard. Nora stond over de grote mand met cantharellen gebogen en zocht zorgvuldig de kleinste, lekkerste, best gevormde trompetjes uit.

Eindelijk tevreden met haar buit stapte ze met het bruine papieren zakje naar de groenteman en zette zich schrap voor de financiële realiteit toen ze het op de weegschaal legde. Ze glimlachte naar Andreas, die de laatste happen van een legendarische chorizosandwich van Borough Market wegwerkte. Het leek de volmaakte zaterdagochtend.

Zelfs na een maand kon ze nog niet bevatten dat ze haar hand maar hoefde uit te steken om de man aan te raken die zo verboden was geweest. Verboden, omdat hij een relatie met een ander had. Omdat ze zichzelf geen toestemming durfde te geven. Omdat ze elkaar konden mislopen en elkaar misschien al jaren hadden misgelopen. Tot de dag dat ze hun gevoelens voor elkaar niet langer konden tegenhouden.

Ze stond op het punt naar hem toe te lopen, toen zijn telefoon ging. Hij glimlachte verontschuldiging naar haar, knipoogde en haalde het mobieltje uit zijn jaszak. Terwijl Nora betaalde, zag ze zijn gezicht veranderen. Hij keek heel ernstig en liep bij de groenteman vandaan, stapte naar het trottoir en draaide zich om. Ze zag zijn schouders zakken, alsof hij een klap had gekregen. Ze kon nog net bedenken dat het tijd was om zich op echt slecht nieuws voor te bereiden voordat haar eigen telefoon in haar handtas begon te trillen.

Ze zag meteen dat het het nummer van 'de Kreeft' was en overwoog even om niet op te nemen. Als haar baas in het weekend vanuit huis belde, kon ze zich er net zo goed op instellen dat haar vrije weekend voorbij was, nog sneller dan je 'Eigenlijk was ik van plan om...' kon zeggen. Dat hoorde bij het werk als correspondent in Londen bij *Globalt*. Ze hield van haar werk, hield van het internationale tijdschrift dat zich volgens haar wezenlijk boven de gangbare verslaggeving in Denemarken wist uit te tillen. Maar ze was niet altijd gecharmeerd van de Kreeft en zijn onvermogen een grens te trekken waar werk stopt en vrije tijd begint.

Nora kende eigenlijk maar één iemand die erger was dan hij en dat was zijzelf.

Hij kwam meteen ter zake, op zijn gebruikelijke wijze. 'Sand. De Iraanse dichter Manash Ishmail, wat weet je over hem?' vroeg hij zonder ook maar te beginnen met de kortste beleefdheidsfrase.

Nora dacht eerst dat het een retorische vraag was, maar toen de Kreeft voor deze ene keer zijn eigen vraag niet met een hele verhandeling beantwoordde, zocht ze haar hersenen af naar informatie.

'Hm. Een van Irans belangrijkste dichters, dissident. Is vorige maand naar Denemarken gevlucht. De Iraanse regering heeft zijn uitlevering geëist vanwege terroristische activiteiten. De regering dreigt Denemarken of de hele EU geen olie meer te verkopen als Denemarken hem niet uitlevert zodat hij in zijn geboorteland strafrechtelijk vervolgd kan worden. De export van Deense feta hangt uiteraard aan een zijden draadje. Hij heeft op zijn beurt asiel in Denemarken aangevraagd. Hij zegt dat hij politiek wordt vervolgd en het risico loopt de doodstraf te krijgen als hij aan Iran wordt uitgeleverd. Zijn eerste dichtbundel, *Weemoedige ziel*, heeft hem internationale roem en nominaties voor een aantal prijzen bezorgd,' somde Nora op uit haar geheugen en de krantenkoppen van de laatste paar weken. 'Ik heb zijn gedichten trouwens nog nooit gelezen,' voegde ze eraan toe.

'Heb jij hem ooit ontmoet of geïnterviewd?'

'Nee,' antwoordde Nora verbaasd. 'Het valt niet echt binnen

mijn expertisegebied, om het zachtjes uit te drukken.’

‘Nee, dat dacht ik ook al,’ zei de Kreeft nadenkend. ‘Toch heeft hij naar je gevraagd.’

‘Wie?’

‘Ishmail. Hij heeft naar jou gevraagd.’

‘Hoe dat zo?’

‘Viola Ponte probeert al sinds zijn eerste dag in Denemarken hem voor een interview te strikken. Hij heeft alle aanvragen afgewezen. Geeft aan niemand een interview,’ zei de Kreeft verwijzend naar de cultuurredacteur van *Globalt*.

‘Eh. Oké?’ zei Nora, terwijl ze probeerde uit te dokteren waar het gesprek naartoe ging.

‘Tot gisteravond,’ vervolgde de Kreeft. ‘Toen zei hij opeens ja. Op één voorwaarde: dat jij het interview doet.’

Nora was voor een keer sprakeloos. Ze worstelde met de tassen met vis en cantharellen in de ene hand en haar mobieltje in de andere, terwijl ze in de mensenmenigte tuurde op zoek naar Andreas. Ze zag hem nergens.

‘Nora, ben je er nog?’ klonk de stem van de Kreeft aan de andere kant van de lijn.

‘Ja, ik ben er. Ik weet niet wat ik moet zeggen... Ik begrijp niet waarom hij mij wil hebben,’ zei ze afwezig, terwijl ze verder speurde naar Andreas.

Daar. Ze zag een glimp van zijn blonde haar in de buurt van de koffiebar op de hoek, ze kon zijn gezicht niet zien. Toen dwong ze zichzelf om zich weer op het telefoongesprek te concentreren.

‘Ik had gehoopt,’ zei de Kreeft gepikeerd, ‘dat jij een tikkeltje behulpzamer zou zijn bij het ophelderen van de vraag waarom hij erop aandringt dat jij het doet. Gaat een van je recente artikelen over Iran? Over poëzie? Over iets anders dat relevant kan zijn?’ zat hij te vissen.

Nora schudde het hoofd, maar realiseerde zich dat de Kreeft dat niet kon zien. ‘Nee. Ik weet echt niet wat dat zou moeten zijn.’

‘Ik ook niet, en ik heb zelfs Emily in het archief laten dubbelchecken. Als zij iets niet weet, is het einde van de wereld nabij,’

zei hij over de alwetende archivaris, bibliothecaris en onmisbare superresearcher.

‘Nou, er is niks. In elk geval niet dat ik weet,’ antwoordde Nora.

‘Nee, dat begrijp ik ook wel. Maar Sand, je moet echt terugkomen en uitzoeken wat het is. Dat ben je die man wel verschuldigd, om over mijzelf nog maar te zwijgen. Ponte was woe-dend. Ze had het verhaal al aan Victor gegeven om er een lange, gevoelige feature van te maken. En nu besluit Ishmail dat hij alleen jou wil hebben. Ik kan je gerust verklappen dat het niet de meest harmonieuze redactievergadering in de geschiedenis van ons blad is geweest,’ zei de Kreeft.

Nora zuchtte. ‘Maandag, goed?’

De Kreeft aarzelde. ‘Maar dan ook geen dag later. Het verhaal loopt weliswaar niet weg. Hij praat waarschijnlijk niet met anderen zolang we hem garanderen dat jij zult komen,’ zei hij en hij bereidde zich voor om het gesprek te beëindigen: ‘Afin, dat potje golf speelt zichzelf natuurlijk niet. Prettig weekend.’

Nora belde onmiddellijk Anette op de redactie en liet haar een vliegticket naar Denemarken boeken. Nu kon ze niets anders doen dan het hele verhaal eerlijk aan Andreas opbiechten. Dat het weekend dat ze in elkaars armen hadden willen doorbrengen sterk werd ingekort. Ze moest zondagmiddag het vliegtuig nemen om maandagochtend klaar te zijn voor het interview.

Haar blik zocht de koffiebar. Andreas had een Monmouth gekocht, de buitengewoon populaire espresso waarvoor de van koffie bezeten Londenaars met liefde in de rij stonden.

Maar hij stond met het kartonnen bekertje in zijn hand alsof hij in trance was.

Opnieuw realiseerde ze zich dat ze wellicht niet de enige was die heftig nieuws had gekregen. Ze liep naar hem toe in de hoop dat hij haar zou zien aankomen, maar hij staaarde naar de mensenmassa op de markt en het leek alsof hij niets zag. Pas toen ze hem zachtjes bij zijn arm pakte, keek hij haar aan.

‘Andreas, wat is er aan de hand?’ vroeg ze terwijl ze zijn blik zocht.

Eerst keek hij naar de grond. Daarna opzij en uiteindelijk concentreerde hij zijn blik op een punt vlak boven haar linkerschouder.

‘Ze is zwanger.’

‘Birgitte? Is Birgitte zwanger?’ Nora’s stem schoot omhoog.

Andreas knikte somber.

‘Wat?’ vroeg Nora dom, terwijl ze probeerde te bevatten hoe dit kon gebeuren. Hoe ze zich in deze situatie kon bevinden. Opstaan in opperste staat van geluk, samen met de man die het beste was wat je ooit was overkomen, en dan drie uur later op Borough Market staan met een fucking tas met vis aan je arm terwijl zijn ex-vriendin, die in een heel ander land woont, zojuist via de mobiele telefoon je leven aan flarden heeft gescheurd.

‘Ze is dertien weken, dus ze houdt het. Ze heeft gewacht met vertellen totdat het te laat was om het te laten weghalen. Ze heeft duidelijk gemaakt dat ze mijn volledige, onverdeelde medewerking verlangt. “Je volledige, onverdeelde medewerking.” Dat waren haar woorden,’ zei Andreas toonloos.

‘Wat ga je doen?’ vroeg ze.

Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik weet het niet. Ik weet het echt niet.’

De stilte lag als een zee tussen hen in, een zee waar zij als twee onheilseilandjes boven uitstaken. Opeens was het ieder voor zich.

‘Nora, verdomme. Ik weet het niet. Ik moet wel terug naar Denemarken. Uitzoeken wat er in godsnaam aan de hand is. Dus. Ik weet het niet.’

Nora hoorde in de verte hoe de tas met vis op de grond viel. Zag als van een afstand hoe het bruine papieren zakje met cantharellen volgde en stukscheurde. Zag hoe de gouden trompetjes eruit rolden en een voor een werden platgetrapt door voorbijgangers op degelijke herenschoenen, wandelschoenen en meisjessandalen.

Uiteindelijk vond ze de kracht om zich om te draaien. ‘Dan moet je dat maar uitzoeken,’ wist ze uit te brengen en ze liep weg van Borough Market. Weg van Andreas.

Ze keek niet om. Ze wist dat hij zou blijven staan. Met zijn handen langs zijn lichaam, een bedroefde blik, met die lichte ze-nuwtrek om zijn onderlip als hij ergens over twijfelde.

Hoelang ze langs de rivier had gelopen, wist ze niet, een uur misschien. Uiteindelijk stapte ze de Londense metro in en nam de Northern Line in de richting van Hampstead, klom ze moeizaam de heuvel op en klopte bij Pete aan.

‘Heb ik het verkeerd begrepen? Zou ik niet bij jou komen eten?’ kon hij nog vragen voor hij haar gezichtsuitdrukking zag.

‘Ach liefje,’ zei hij alleen maar en hij trok haar naar zich toe. Pas toen kon ze een beetje huilen.

‘Jij zou toch helemaal niet degene moeten zijn die mij troost,’ zei ze snikkend.

Sinds Pete was thuisgekomen van een foto-opdracht in Cambodja, met een tussenstop in Melbourne, was hij gesloten en terneergeslagen. De liefde van zijn leven, Caroline, was gaan samenwonen met een chirurg en verwachtte nu een kind van hem. Pete had het al geweten voordat hij ervoor koos haar te bezoeken, maar toen hij haar met een buik van zes maanden zag, was de werkelijkheid op genadeloze wijze tot hem doorgedrongen. Woord voor woord, langzaam en pijnlijk, zoals wanneer je met een pincet splinters uit je vingers verwijdert. Ja, hij had de moed bijeengeraapt om Caroline te bellen. Ze had ja gezegd op de uitnodiging samen een kop koffie te drinken, in de buitenlucht op de boulevard in St. Kilda.

Ze hadden in hun oude café gezeten en uitgekeken over het water, terwijl toeristen op skates moeizaam langskrabbelden dan wel op een supercoole manier voorbysuisden.

Ze had er open over gesproken. Had gewoon een Mississippi Mud Pie besteld met de opmerking dat ze de laatste tijd voortdurend honger had. Haar buik was zo dik geweest dat Pete het bestaan ervan niet kon ontkennen. Toen had hij zich gedwongen gevoeld om te vragen: hoelang moet je nog? Drie maanden, had ze beleefd geantwoord.

Hij had gevraagd of ze gelukkig was met Ryan. Gelukkig met

de man die ze, binnen drie maanden nadat ze het met Pete had uitgemaakt, op haar werk had ontmoet en vanuit Londen naar Australië was gevolgd. Gelukkig met de man die, zo had ze duidelijk gemaakt, onder geen beding mocht weten dat zij met haar ex in een café aan het strand een kop koffie zat te drinken, terwijl hij naar een farmaciecongres in Perth was.

Ja, Caroline had bevestigd dat ze niet alleen gelukkig was. Ze was zelfs zielsgelukkig.

Maar ze had Pete niet aangekeken toen ze antwoordde. Ze had alleen maar over het water zitten staren naar de ondergaande zon.

‘Maar,’ had Nora opgemerkt toen hij haar het verhaal vertelde in de plaatselijke Starbucks, waar ze ieder een latte hadden besteld, ‘heb je haar verteld dat je nog steeds van haar houdt?’

Pete schudde bitter het hoofd. ‘Daar zag ik het nut niet echt van in, als ik eerlijk ben,’ zei hij en hij dronk zijn beker latte op.

Nora had overwogen om hem aan een van haar vele single collega’s te koppelen. Maar Pete was nog steeds in de rouw en iedere vrouw die zich op wat voor manier dan ook met deze charmante fotograaf met zijn donkere krullen en groene ogen wilde inlaten, zou uiteindelijk niet meer dan een slechte vervangster zijn. Pete was überhaupt niet klaar om een serieuze relatie aan te gaan. Integendeel, hij was teruggekeerd naar de muziek van zijn jeugd en was begonnen aan een The Cure-trip die nog niet was overgevaaid. Nora verwachtte dat hij elk moment bij een foto-opdracht zou verschijnen met de zwarte eyeliner en het piekhaar die pasten bij zijn melancholische gezichtsuitdrukking.

Maar nu hielp hij haar. Hij ging Thais eten halen en pakte koude biertjes uit de koelkast. Liet haar op de bank ploffen en in slaap vallen bij *Midsomer Murders* met een halve portie onaangeroerde pad thai op haar bord.

Nora had geen zin hem te vertellen over een situatie die ze zelf niet kon overzien. Pete was gevormd door een lange Australische traditie die inhield dat er alleen vragen werden gesteld als erop werd aangestuurd.

Pas de volgende ochtend kon ze zich ertoe zetten naar haar

huis in Belsize Park te gaan om te proberen er samen met Andreas uit te komen.

Ze zag het meteen toen ze binnenkwam. Zijn spullen waren weg. Niet dat er zoveel was. Een tandenborstel. Een paar T-shirts voor als hij spontaan bij haar bleef slapen in plaats van in de huurflat in Battersea. Dat was de laatste tijd vrijwel iedere nacht geweest. De laatste cd van Coldplay. Een Gillette-scheermesje en een mega-boek over het ontstaan van Al Qaida. Het was allemaal verdwenen.

Op de eettafel lag een briefje: IK MOET UITZOEKEN WAT ER AAN DE HAND IS. IK Vlieg TERUG OM MET HAAR TE PRATEN. IK WOU DAT JE HIER WAS. TOT SNEL.

Ze keek op haar mobieltje. Hij had niet gebeld. Geen bericht ingesproken. Geen sms'je gestuurd. Ze smiet haar sleutels in de keukenla en haalde haar koffer tevoorschijn. Ze kon net zo goed meteen gaan pakken.

Zondagmiddag huurde ze een auto op vliegveld Kastrup en reed naar het zomerhuisje van haar broer David op Amager. Een rit naar haar vader in Bagsværd kon ze nu niet aan. Verstrooide geschiedenisprofessor of niet, hij zou in een oogopslag zien dat er iets helemaal mis was. Nora was niet toe aan zo'n gesprek met haar vader. Ze had hem amper iets over Andreas verteld.

Door de voorruit keek ze uit over de stad. Daar in Frederiksberg woonde Birgitte, de vrouw met wie Andreas bijna twee jaar samen was geweest toen hij naar Londen vertrok voor een negen maanden durende cursus terreurbestrijding en Nora opzocht, zijn voormalig klasgenote van de middelbare school.

Misschien had Birgitte gevoeld dat er iets ophanden was – dat Andreas zijn verliefdheid voor Nora nooit helemaal was vergeten. Ze reageerde in elk geval door hem een weekend terug te roepen en hem een ultimatum te stellen. Ze wilde trouwen.

Nora kende slechts fragmenten van het verhaal. Telkens wanneer Andreas er ook maar iets over liet doorschemeren, had ze de drang moeten onderdrukken om haar handen voor haar oren te houden en tra-la-la-ik-hoor-je-niet te zingen. Ze had domweg geen zin om iets over Andreas' relatie met Birgitte te weten. Hoe ze verliefd op elkaar waren geworden. Waarom het niet ging.

Het enige wat Nora hoefde te weten was dat Andreas nu bij haar was. Hoewel het nog steeds zo nieuw en kwetsbaar was als krokusjes die in maart voorzichtig hun kopjes boven het gazon uitsteken.

Maar was hij wel helemaal bij haar?

Ze parkeerde de auto bij de volkstuinvereniging en zocht het nummer van Andreas op in haar contactenlijst. In gedachten verzonken keek ze naar een foto die ze op een dag van hem had gemaakt op een terras, waar ze in het zonnetje ijskoffie hadden gedronken en hadden zitten praten over het belang van haiku's, de Tour de France en goede mozzarella, tijdens een van de pingponggesprekken die ze met hem kon voeren.

Toen belde ze hem. Hij nam niet op en ze liet geen bericht achter.

Even later trok ze de koffer achter zich aan het tuinpad op en vond de sleutel van het huisje precies op de plek waar hij hoorde te liggen. Onder de dakrand, achter de vierde steunbalk aan de linkerkant. Dat betekende dat David naar zijn appartement was gegaan. Ze merkte de opluchting, maar ook een licht schuldgevoel omdat ze op dat moment het liefst alleen wilde zijn.

Nora vond een fles rode wijn boven in de kast, schroefde de dop eraf, pakte een oud mosterdglas met een plaatje van Kuifje op een kameel erop dat ze ooit in een Belgische supermarkt had gekocht en schonk voor zichzelf in. Daarna deed ze haar sandalen uit en liep blootsvoets de tuin in. Ze voelde de dauw op het gras onder haar voeten. Ging onder de pruimenboom zitten en dacht aan die avond vele jaren geleden, toen ze samen met Andreas in een heel andere tuin had gezeten. Na een jarenlange vriendschap op de middelbare school had hij haar zijn liefde verklaard, en zij had die beantwoord door een maand te gaan interrailen en te weigeren erover te praten.

Ze haalde de fles uit de keuken, viste haar Mac uit haar tas en klapte hem open. Binnen twintig seconden had de laptop de wif van het huisje herkend en Davids code opgeslagen: 'PaeOn' gevolgd door het getal π met vijf decimalen.

Ze begon op Wikipedia, dat kort en bondig meldde dat Ishmail achtendertig jaar was en als jongste zoon van een leraar Engels in Zanjan was geboren. Vijftien jaar getrouwd met Amina. Het stel had geen kinderen. Hij was afgestudeerd jurist, las ze niet zonder verbazing, en hij had als ambtenaar gewerkt bij

het Iraanse ministerie van Watervoorziening voor hij zich op zijn dichterschap had gestort.

Wikipedia linkte naar een artikel uit *The Daily Telegraph* over Ishmails literaire doorbraak. De journalist beschreef hoe de trotse vader zonder medeweten van zijn zoon de gedichten had laten zien aan een Britse collega, die na een uitwisselingsverblijf op weg terug was naar Groot-Brittannië. De collega was zo enthousiast geweest dat hij de gedichten in het Engelse vertaalde en ze naar een bevriende uitgever stuurde. Ze werden ontdekt door de Britse popster Malinka, en toen zij de gevoeligste gedichten van Manash Ishmail met haar breekbare stem en een akoestische gitaar vertolkte, werd de Iraanse dichter in no time een ster.

Zijn gebundelde *Weemoedige gedichten* belandde op de bestsellerlijst van *The Sunday Times*, en literair agenten uit de vs, Frankrijk en Italië stonden in de rij om zijn teksten te mogen uitgeven. Na een aantal dichtbundels van hetzelfde kaliber kwam de ultieme erkenning: de Nobelprijs.

Dat zou misschien voor andere schrijvers een zegen zijn. Maar voor Ishmail was het het eerste hoofdstuk in zijn persoonlijke tragedie. De onopvallende ambtenaar kwam opeens in de belangstelling van zijn regering te staan. Een overijverige inlichtingenofficier van de VEVAK analyseerde de dichtbundel en vond op de voorlaatste bladzijde een gedicht dat je mogelijk kon opvatten als verborgen kritiek op de religieuze leiders.

Eerst kwam het ontslag. Zonder verdere verklaring. Drie dagen later zat Manash Ishmail in de beruchte Evingevangenis in Teheran.

International PEN bemoeide zich met de kwestie en na drie weken grote internationale druk werd hij weer vrijgelaten. Gebroken en verbitterd over een regime waarover hij voor die tijd eigenlijk geen bijzonder uitgesproken mening had gehad.

Nora zocht verder op internet, maar andere verhalen leken opgewarmde kost van wat er in het artikel in de Britse krant had gestaan. Ze zocht tevergeefs naar een interview met de man zelf. Maar Manash Ishmail gaf geen interviews. Hij liet via zijn Britse agent beleefd weten dat hij zich vereerd voelde door de belang-

stelling, maar dat hij van mening was dat zijn gedichten alles vertelden wat hij op zijn hart had.

Nora dronk gulzig en schonk nog eens bij. De lichtroze kleur van de zomerse avondschemering was over het kleine, vierkante gazon gevallen en ze had koude voeten gekregen.

Ze klikte een paar passages uit de dichtbundel van Manash in de Engelse vertaling aan. Na een paar minuten was ze ingesponnen in Perzisch verlangen, meanderend op een sombere, melancholische toon.

Ze ging ervan uit dat het kwam door het tijdstip van de dag, het gebrek aan slaap, de kou, dat soort dingen. Maar het was alsof de woorden via de bloedvaten van haar hart naar binnen kronkelden en omhoog kropen naar haar ogen, die vochtig werden toen ze las over begeerte, en over eenzaamheid waarvan je wordt verlost als je je zielsverwant ontmoet en de liefde vindt die reikt tot in de eeuwigheid.

Ze zat in het donker wat voor zich uit te staren. Dacht aan Andreas. Waar hij was en wat hij nu deed.

Uiteindelijk klikte ze alles weg, zocht op internet het adres van het asielzoekerscentrum en stuurde de routebeschrijving per mail naar zichzelf.

Daarna ging ze naar binnen, pakte de oude gewatteerde deken uit de kast, ging met een oude *Wetenschap in Beeld* van David op de smalle groene bank liggen in de hoop dat ze door een diepgravend achtergrondartikel over de geheimen van de Melkweg de slaap sneller zou vatten.

Dat was niet het geval.

Het verkeer was rustig die maandagmorgen, dus na anderhalf uur rijden kwam ze aan bij Humlegården, even buiten Slagelse. Ooit was dit waarschijnlijk een voorname herenboerderij geweest. Nu was het een plek waar je een groep mensen kon wegstoppen, zodat ze de gewone bevolking niet stoorden met hun aanwezigheid in het straatbeeld en daarmee meer kiezers in de verleiding konden brengen om op extreemrechtse partijen te stemmen.

Nadat Nora oorlogen en conflicten op de Balkan had verslagen, voelde ze haar nekharen telkens rechtovereind staan wanneer iemand de uitdrukking ‘gelukszoeker’ gebruikte. Ze had mensen in uiterste nood voor de oorlog zien vluchten. Hun hele leven bij de wortel losgescheurd, het huis waarin de familie tientallen jaren had gewoond overgelaten aan soldaten met brandende fakkels. Ze had mensen op sokken door berglandschappen zien rennen om hun eigen leven, dat van hun kinderen en hun bejaarde ouders te redden – om daarna bij een grens stil te houden voor agenten die hun blikken probeerden te ontwijken. Als vluchteling zijn iets met gelukszoekery te maken zou hebben, had Nora dat in elk geval nog nooit ergens kunnen vaststellen.

Ze parkeerde de auto op een met grind bedekt vierkant, voor een bord met de mededeling dat dit een asielzoekerscentrum van het Rode Kruis was. Toen pakte ze haar telefoon en een papiertje

met een mobiel nummer dat ze van de Kreeft had gekregen. Na twee keer overgaan werd er opgenomen.

‘Met Kirsten,’ zei een rustige stem aan de andere kant van de lijn.

‘Met Nora Sand. Ik ben hier om Manash te bez...’

‘Ja. We verwachtten je al. Hij verwachtte je al. Een ogenblikje, ik kom eraan,’ beloofde de stem.

Nora stapte uit de auto en rekte zich uit. Ze had een vreselijke nacht achter de rug. Ze trok haar tas naar zich toe en sloot de auto af. Ze was nog steeds niets wijzer geworden over de reden waarom de beroemde dichter juist om haar had gevraagd voor een interview. Voor ze daar verder over na kon denken, stond er een blonde vrouw met uitgestoken hand voor haar.

‘Kirsten Isager,’ zei ze.

Nora stelde zich voor.

De vrouw glimlachte. ‘Ja, we zijn natuurlijk heel trots dat we zo’n vooraanstaand dichter in ons centrum hebben,’ zei ze.

Ze volgden een smal tegelpad, dat leidde naar een hoog metalen hek met een poort. Kirsten haalde een sleutel tevoorschijn en maakte het hek open.

‘Flinke beveiliging,’ stelde Nora vast.

‘Ja,’ antwoordde Kirsten. ‘Af en toe weet ik niet voor wie. Degenen die hierbinnen zitten of degenen die zich buiten bevinden,’ vervolgde ze waarbij ze met haar duim over haar schouder wees.

Ze staken schuin het erf over. Kirsten wees naar het hoofgebouw, een vervallen wit huis dat volgens Nora’s inschatting sinds het jaar 2000 geen verfkwest meer had gezien.

‘Hier vinden de meeste administratieve werkzaamheden plaats. Daarnaast zijn hier de vertrekken voor vrouwen met kleine kinderen die speciale verzorging nodig hebben.’

‘Hoeveel mensen zitten hier eigenlijk?’

‘Officieel zijn we berekend op vijftientig volwassenen en maximaal twintig kinderen. In werkelijkheid zijn hier tweeëntig volwassenen en vijftientig kinderen. Onze bewoners komen voornamelijk uit oorlogsgebieden en zijn vaak zwaar ge-

traumatiseerd als ze hier aankomen. Maar hé, we moeten natuurlijk uitkijken dat ze het niet te goed krijgen. Vindt de regering blijkbaar. Anders zou het immers maar zo kunnen dat ze hier in veiligheid willen blijven wonen,' zei Kirsten. Ze was niet in staat de verbittering in haar stem te verbloemen.

Na een korte pauze kwam de bijna onvermijdelijke toevoeging: 'En je mag me niet citeren, zeg ik even voor de goede orde.'

Nora knikte beleefd, terwijl Kirsten haar naar buiten leidde, langs het hoofdgebouw naar wat ooit een achtertuin moest zijn geweest. Hier waren acht afzichtelijke witte dozen geplaatst die het meest deden denken aan bouwketen. De functionaliteit en het tijdelijke karakter van de verblijven waren overduidelijk, en sinds Nora's bezoek aan een boorplatform ten oosten van Aberdeen had ze niet meer zo'n gebrek aan esthetiek gezien.

'Hoelang is hij hier eigenlijk al, Ishmail?' vroeg Nora.

'Twee weken. Maar hij is depressief en we hebben nu pas het idee dat hij in staat is om met iemand te praten. Hij heeft naar jou gevraagd. Weet jij eigenlijk waarom?' vroeg Kirsten nieuwsgierig, voor ze de rol van gids weer op zich nam.

Nora schudde het hoofd, terwijl Kirsten onverdroten verderging: 'De vrouwen slapen aan deze kant. De mannen aan de andere kant. We hebben gezinsunits en die zijn altijd bezet.'

Toen ze langzaam maar zeker dichterbij kwamen, zag Nora dat er voor een van de witte barakken een groepje mannen op gedempte toon met elkaar zat te praten. Ze droegen vrijwel allemaal joggingpakken. Manash Ishmail was er niet bij.

De geur van uien die in een pan lagen te sissen ontsnapte uit een raam en Nora voelde het rommelen van haar maag. In de ruimte tussen de barakken in zag ze een groepje vrouwen dat stond te schoffelen. Het waren jonge en oudere vrouwen door elkaar, en Nora kreeg een snelle flashback naar een zomerdag op de Balkan, toen ze een glimlach kreeg toegeworpen van een bijna tandeloos omaatje in een dikke, donkerblauwe rok met een hoofddoek om het haar.

'Ze krijgen moestuinprojecten. Dat geeft ze een aanvulling

op het eten en zo zijn ze zinvol bezig terwijl ze op een beslissing wachten. Maar het belangrijkste van alles is dat de grond bewerken en dingen te zien opkomen helpt de ziel te helen,' legde Kirsten uit, voor ze bij de voorlaatste barak bleef staan en aanklopte. Een man van een jaar of zestig met een grote snor deed de deur open en keek hen aan met bruine ogen die eruitzagen alsof hij zojuist had gehuild.

'Dag, Sanjit. We komen Manash een bezoek brengen,' zei Kirsten.

De man trok zich zonder een woord te zeggen terug en liet hen binnen in het keukentje waar hij uien aan het fruiten was. Op het aanrecht lag een in blokjes gesneden lichtgroene paprika en aan een wankel campingtafeltje zat een man tomaten te hakken. Hij keek op en Nora herkende hem onmiddellijk van de foto's. De intense, zwartblauwe ogen onder een weerbarstige pony, de ronde lippen die iets probeerden te vormen wat een glimlach moest voorstellen. Het ging niet van harte. De somberheid was als een groot, verstikkend tapijt dat al het licht buitensloot.

Hij trok een zakdoek uit een donkere, sleetse broek die net gestreken leek, droogde zijn handen af en stak er een naar Nora uit.

'Nora Sand?'

'Ja,' zei Nora en ze drukte hem de hand.

'Ik heb op je gewacht,' zei Manash Ishmail kortaf maar niet onvriendelijk, in Engels dat klonk alsof het uit oude, stoffige boeken was geleerd. 'We hebben twee belangrijke dingen met elkaar te bespreken. Maar eerst gaan we iets eten. Je bent mooi op tijd voor de lunch,' ging hij verder, op een toon die geen tegenspraak dulde. Hij wees naar een klapstoel aan de andere kant van de tafel.

'Sanjit is vegetariër, dus het wordt omelet. Is dat een probleem?'

'Absoluut niet,' zei Nora glimlachend. Ze had het idee dat ze in de verte haar samengetrokken maag hallelujaatjes hoorde zingen als dankbetuiging voor het feit dat er vast voedsel zat aan te komen.

De stille Sanjit deed de blokjes paprika in de pan en liet deze in